Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Media en Creatieve Industrie

Van

Datum
15 juni 2026

Referentie
64635427

Bijlagen
3

Interdepartementaal afgestemd
JenV

nota

Beantwoording Kamervragen van het lid Van der Plas (BBB), Nanninga (JA21) en Keijzer (groep - Keijzer) over de 'blokkade' van fragmenten van Pim Fortuyn in het archief van Beeld & Geluid

Aanleiding

Op 8 en respectievelijk 11 mei heeft u drie afzonderlijke sets Kamervragen ontvangen van het lid Van der Plas (BBB), Nanninga (JA21) en Keijzer (groep – Keijzer) over de blokkade van fragmenten van Pim Fortuyn in het archief van Beeld & Geluid. Op 1 juni is voor de beantwoording van deze vragen een uitstelbrief verstuurd. Omdat de vragen op elkaar aansluiten, leggen we de beantwoording tegelijkertijd aan u voor ter ondertekening.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met de inhoud en ondertekening van de beantwoording van de Kamervragen.

Kernpunten

- De Kamervragen zijn ingediend naar aanleiding van een fragment van het programma 'Nieuws van de dag' op 6 mei. In dit programma werd verwezen naar een fragment van Pim Fortuyn en Marcel van Dam in programma *Het Lagerhuis*, waarin Fortuyn een 'minderwaardig mens' werd genoemd. Dit fragment zou in het archief van Beeld & Geluid geblokkeerd zijn voor hergebruik met journalistieke doeleinden.
- De Kamervragen gaan over het feit dat archiefmateriaal van Fortuyn, maar ook ander historisch en politiek relevant materiaal, geblokkeerd zou zijn in het archief van Beeld & Geluid, waardoor deze niet kunnen worden hergebruikt, bijvoorbeeld in een journalistiek programma. Volgens de vragenstellers zou het blokkeren van materiaal niet in lijn zijn met de uitvoering van de publieke taak door de omroepen en wordt daarmee relevant historisch en politiek materiaal ontoegankelijk voor maatschappelijke en journalistieke duiding.
- Ten behoeve van de beantwoording is input gevraagd van Beeld & Geluid en (een deel van) de omroepen. De antwoorden zijn ook afgestemd met JenV, omdat de vragen ingaan op juridische gronden die beperkend zijn voor het hergebruik van materiaal. JenV is eerstverantwoordelijke voor de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten.
- Hoewel de Kamervragen afzonderlijk zijn ingediend, bevatten ze inhoudelijk veel raakvlakken. Op onderdelen komen de antwoorden grotendeels overeen.

Toelichting

Datum
15 juni 2026

In de beantwoording van de vragen gaat u in op onderstaande aspecten.

Geblokkeerd materiaal in archief Beeld & Geluid

- In de beantwoording licht u toe dat professionals, zoals journalisten en wetenschappers in de portal DAAN van Beeld & Geluid materiaal kunnen zoeken en bestellen voor hergebruik.
- Voor het hergebruik van materiaal (bijvoorbeeld in een televisie-uitzending) is een licentie nodig. Als een omroep rechthebbende is van materiaal, dan fungeert de omroep als rechthebbende en licentieverstrekker.
- De rechthebbende kan bij Beeld & Geluid een verzoek indienen om materiaal te blokkeren.
- U geeft ook aan dat het specifieke fragment waarnaar wordt verwezen in 'Nieuws van de dag' weliswaar de status 'geblokkeerd' heeft, maar dat het eigenlijk een lichtere status heeft en een licentie vereist. Voor dit fragment is door de jaren heen meerdere keren een licentie verstrekt voor hergebruik. Dit geldt ook voor andere fragmenten met een vergelijkbare status. Bovendien is het percentage geblokkeerde fragmenten in het archief van Beeld & Geluid laag.
- Ook als er geen licentie wordt gegeven voor hergebruik, zijn de metadata van het materiaal (inclusief een inhoudelijke beschrijving) vindbaar, ook in de publieke catalogus. In het programma DAAN is het materiaal alsnog in te zien of te beluisteren.

Gronden blokkeren materiaal

- De omroepen hebben aangegeven dat zij vanuit hun publieke taak zoveel mogelijk fragmenten waarvan zij rechthebbende zijn, vrijgeven voor hergebruik. In het bijzonder als het gaat om journalistiek relevant materiaal. U geeft aan dat u dit uitgangspunt deelt, mede vanwege het belang van historisch en politiek archiefmateriaal. Tegelijkertijd deelt u niet het beeld dat er sprake zou zijn van censuur.
- Omroepen blokkeren materiaal slechts na een zorgvuldige afweging.
- Het uitgangspunt van auteursrechtelijke en nabuurrechtelijk beschermd materiaal is dat er toestemming van de rechthebbende nodig is voor hergebruik, tenzij het gebruik onder een wettelijke exceptie valt.
- Gronden om geen licentie te verstrekken voor hergebruik van materiaal, kunnen te maken hebben met beperkingen op grond van het auteursrecht, het naburig recht en overwegingen met betrekking tot privacy. Ook andere redenen, zoals de veiligheid van betrokkenen bij een fragment, kunnen een reden zijn om geen licentie te verstrekken voor hergebruik. De omroepen maken in een dergelijk geval een afweging tussen de belangen van de betrokkenen en het belang dat is gemoeid met de openbaarmaking van het fragment.